

NAUKOWCOM UFAMY, ALE NIE DOCENIAMY KONSENSUSU NAUKOWEGO W SPRAWIE ZMIAN KLIMATU

Wyniki międzynarodowego badania

Opinia publiczna w Polsce oraz w innych krajach europejskich zdecydowanie nie docenia zakresu konsensusu naukowego w sprawie zmian klimatu. Jednocześnie uważamy, że naukowcy postępują właściwie, aby zahamować postępującą zmianę. Tak wynika z badań w ramach międzynarodowego projektu PERITIA. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród 12 tys. obywateli z sześciu europejskich krajów analizował Policy Institute w King's College w Londynie. Dane zostały zebrane w ramach projektu Komisji Europejskiej badającego zaufanie społeczeństwa do specjalistycznej wiedzy. Tym razem analizowane były opinie dotyczące zmian klimatu oraz podejście do instytucji zajmujących się tymi zmianami.

Obywatele wobec zmian klimatu

Jedynie 66% Polaków uznaje działanie człowieka za przyczyniające się do zmian klimatu. Tymczasem 99% naukowców zajmujących się klimatem uznaje ten czynnik. Z czego wynika taka rozbieżność? Jak tłumaczy przewodniczący zespołu doradczego ds. kryzysu klimatycznego przy prezesie PAN prof. Szymon Malinowski, wyniki te są

zgodne z ogólnym stopniem zaufania do nauki. Wskazywał też, że podobne odsetki przedstawia KANTAR w swoich badaniach „Ziemianie Atakują”. Pozostałe badane kraje radzą sobie niewiele lepiej niż Polska w rozpoznawaniu prawdziwego poziomu wiedzy naukowej na temat zmian klimatu, a Irlandia – która jest najbliższej prawidłowej odpowiedzi – tylko nieznacznie lepiej (71%). Chociaż ludzie są raczej skłonni do zaakceptowania pewnych realiów zmian klimatycznych, to nadal jest grupa osób, która nie uznaje niektórych dobrze znanych faktów:

- 16% dorosłych Polaków twierdzi, że to nie działalność człowieka ma wpływ na zmiany klimatu,
- 11% Polaków nie wierzy, iż globalny wzrost temperatury w ostatnim stuleciu był największym w ciągu ostatniego tysiąclecia. Jak tłumaczy prof. Malinowski, istnieje pogląd, że to obserwowane zjawisko ma przyczyny naturalne. Według badania stosunkowo duży odsetek społeczeństwa uważa, że innowacje, które mogłyby pomóc w walce ze zmianami klimatu spowodowanymi przez człowieka, są ukrywane. W Polsce 45% respondentów twierdzi, że koncerny naftowe ukrywają technologię, dzięki której samochody

mogą jeździć bez benzyny lub oleju napędowego (dla porównania 22% uważa, że to fałsz).

Mieszkańcy Polski (41%) są najbardziej skłonni twierdzić, że zmiana klimatu już teraz szkodzi im osobiście. Dla porównania mieszkańcy Norwegii (16%) są najmniej do tego skłonni.

Sądzymy też, że zmiany klimatu są poza naszą kontrolą – niemal 30% respondentów w Polsce tak uważa (dla porównania 64% Irlandczyków sądzi odwrotnie).

Co sądzą o instytucjach zajmujących się zmianami klimatu?

Badanie dotyczyło także oceny instytucji zajmujących się badaniem klimatu – rządów krajowych, Komisji Europejskiej oraz naukowców.

W Polsce 52% osób twierdzi, że rząd jest motywowany poprawą życia przyszłych pokoleń. Porównując uzyskane dane, w Wielkiej Brytanii uważa tak 45%, a we Włoszech 60%. Nieco mniej, bo 50% Polaków uważa, że motywacją ich rządu jest poprawa życia ludzi takich jak oni, podczas gdy w Wielkiej Brytanii uważa tak 39% – najmniej spośród badanych narodów.

Pozytywnie ocenia się naukowców. Średnio tylko 15% pytanych osób twierdzi, że naukowcy zajmujący się tematyką zmian klimatu są niekompetentni. Ponadto we wszystkich krajach objętych badaniem są oni uważani za bardziej uczciwych, zmotywowanych do właściwego postępowania, otwartych na nowe pomysły i posiadających większą wiedzę niż rządy czy Komisja Europejska, jeśli chodzi o przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Natomiast tylko 22% respondentów z Polski postrzega Komisję Europejską jako niekompetentną w kwestii przeciwdziałania zmianom klimatu. Większość badanych (44%) uważa klimatologów za osoby kompetentne, podczas gdy tylko 18% ocenia ich jako niekompetentnych.

Ze wszystkich grup ekspertów najlepiej w badaniu wypadli klimatolodzy. Średnio 57% wszystkich

respondentów twierdzi, że w większości podziela podobne wartości jak oni. Krajem, w którym pogląd ten jest najbardziej rozpowszechniony, są Włochy (63%), następnie Polska (61%) i Irlandia (60%). Pogląd ten jest najmniej rozpowszechniony w Norwegii (50%). Średnio 62% osób twierdzi, że naukowcy zajmujący się klimatem przekazują dokładne i bezstronne informacje. 65% uważa też, że cieszą się szacunkiem, a według 49% badanych są oni uznawani za autorytety w oczach opinii publicznej.

Osoby, które uważały, że naukowcy ci są najmniej widoczni w oczach opinii publicznej, to mieszkańcy Polski, gdzie sądzi tak 44% osób, podczas gdy w Norwegii stanowili 55% a w Niemczech 53%.

O badaniu

Sześć krajów objętych badaniem – Wielka Brytania, Irlandia, Włochy, Niemcy, Norwegia i Polska – zostało wybranych w taki sposób, aby odzwierciedlić szereg różnych kontekstów, jak położenie w Europie, wielkość populacji, poziom PKB, struktura polityczna i poziom zaufania do instytucji. Ankiety przeprowadził Policy Institute z King's College w Londynie w styczniu 2022 roku.

O PERITIA

PERITIA – Policy, Expertise and Trust to projekt badający zaufanie publiczne do wiedzy eksperckiej. Multidyscyplinarny zespół złożony m.in. z filozofów, politologów, etyków, psychologów i medioznawców pomaga obywatelom i decydentom w zrozumieniu zaufania do nauki oraz zidentyfikowaniu wiarygodnej wiedzy fachowej. Celem tego działania jest zwiększenie poziomu zaufania do demokratycznego zarządzania krajami europejskimi. W projekcie zaangażowanych jest 11 instytucji partnerskich. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej.

Więcej: <https://peritia-trust.eu/>

Źródło: PAN

Pełna informacja: [kliknij](#)